

Oponentní posudek diplomové práce

Autor/ka DP: Anna Indráková

Název práce: Analýza vhodnosti textů v učebnicích českého jazyka pro cizince
vzhledem k potenciálním cílovým skupinám

Oponent/ka: Mgr. Petra Kalenská, Ph.D., LL.M.

Hodnotící kritéria	Splňuje bez výhrad	Splňuje s drobnými výhradami	Splňuje s výhradami	Nesplňuje
A. Obsahová				
V práci jsou vymezeny základní a dílčí cíle, které jsou v koncepci práce patřičně rozpracovány. Cíle jsou adekvátně naplňovány.	☐	☒	☐	☐
Práce splňuje cíle zadání.	☒	☐	☐	☐
Studující využívá a kriticky vybírá primární a/nebo sekundární literaturu.	☒	☐	☐	☐
Práce má vymezen předmět, je využito odpovídajících metodologických postupů.	☐	☐	☒	☐
Výstupy výzkumných částí jsou adekvátně syntetizovány a je o nich diskutováno.	☐	☒	☐	☐
V práci je využita odborná terminologie a jsou vysvětleny hlavní pojmy.	☒	☐	☐	☐
V práci jsou formulovány jasné závěry, které se vztahují ke koncepci práce a ke stanoveným cílům.	☐	☐	☒	☐
B. Formální				
Práce vykazuje standardní poznámkový aparát a jednotný způsob citací v rámci práce, je typograficky jednotná.	☐	☒	☐	☐
Studující dodržuje jazykovou normu, text je stylisticky jednotný.	☒	☐	☐	☐
Text je soudržný, srozumitelný a argumentačně podložený.	☐	☒	☐	☐
C. Přínos práce*				
	☐	☒	☐	☐

Slovní hodnocení práce:

Zvolené téma práce je velmi zajímavé a potenciálně velmi přínosné. Hodnocení kvality učebnic a jejich přínosu či vhodnosti k vybraným cílovým skupinám může zlepšit jak osvojování si látky tak kritické přijímání informací v dalších oblastech studentů a studentek. Závěry z takovýchto analýz pak mohou mít velký dopad na tvorbu nových učebnic. Pro takový přínos práce je však stěžejní, aby provedená analýza byla bezchybná a skutečně přinášela ty informace, které jsou v závěru práce uvedeny.

Zdá se však, že kvůli nepřesnému pojmenování či vymezení některých částí analýzy došlo ke zkreslení závěrů. Z daného důvodu je přínos práce omezený.

Největší slabinu práce vidím v její metodologii, která není podrobně popsána. Tematicko-obsahová analýza měla spočívat v rozdělení témat zpracovaných v analyzovaných učebnicích na ženská a mužská témata. Vymezení mužských či ženských témat však nebylo podrobně provedeno a tento nedostatek vedl následně k nesprávným závěrům. Autorka správně uvedla atributy přisuzované k maskulinní či femininní roli, avšak následně došlo ke směřování témat a stereotypů. Následkem toho pak závěry analýzy považovaly za ženské téma případy stereotypního zobrazení ženy. To pak vedlo k závěru, že stereotypní zobrazení ženy je vlastně ženským tématem, a proto je daná učebnice více vhodná pro ženy.

Dalším nedostatkem je pak vymezení analýzy z hlediska použité literatury. Autorka na jedné straně cituje možnosti hodnocení učebnic z hlediska genderu (str. 36-37), na druhou stranu pak s těmito možnostmi nepracuje (např. nehodnotí používání generického maskulina v učebnicích), aniž by vysvětlila proč.

Analýza vzorů, tedy osobností zobrazených ve vybraných učebnicích byla správně provedena a pro celkovou práci přínosná. Autorka navíc přidala i pár nápadů, jak zjištěné nedostatky napravit a zvýšila tím přínos své práce.

Autorka pracuje s vhodnou primární i sekundární literaturou. Zvláště literatura pojednávající o genderu, genderovém hodnocení učebnic a vůbec roli genderu ve vzdělávání je správně zvolena.

Struktura práce je přehledně zvolena. Po vymezení učebnic a specifik výuky češtiny jako cizího jazyka následuje vysvětlení pojmu gender ve vztahu k předmětu analýzy. Obsahová analýza, která je hlavním předmětem práce, má dostatečný prostor. Jen část Zobrazení žen a mužů ve vybraných učebnicích češtiny jako jazyka cizího by mohlo předcházet tematicko-obsahové analýze, neboť by pro čtenářstvo práce bylo více srozumitelné pojetí ženských a mužských témat. V poslední části nazvané Kompenzační témata k učebnicím textů vybraných učebnic češtiny jako jazyka cizího je schován velmi zajímavý dotazník, který by si zasloužil více pozornosti a zařazení do hlavní části práce. Drobným nedostatkem u daného dotazníku je neuvedení počtu žen a počtu mužů, kteří se dotazníkového šetření zúčastnili. U dotazníků ptajících se po rozdílných přístupech mužů a žen je tento údaj stěžejní.

Po jazykové stránce má práce vysokou úroveň. Velmi oceňuji snahu nepoužívat vždy generické maskulinum (např. autoři a autorky, tvůrci a tvůrkyně, studenti a studentky). V práci zabývající se genderovou problematikou by bylo možné využívat genderově citlivý jazyk i častěji. Text je stylisticky jednotný, soudržný i srozumitelný.

Práce obsahuje standardní poznámkový aparát i jednotný způsob citací. Ne všechny zdroje jsou však v textu jasně uvedeny (např. Otokar Chlup na str. 19, Ann Oakley, Candace West nebo Petr Pavlík na str. 29, atd.).

Práce splňuje požadavky na udělení akademického titulu Mgr.:

ANO

Práci doporučuji k obhajobě:

ANO

Návrh klasifikačního stupně:

velmi dobře

Náměty pro obhajobu:

Jaký je rozdíl mezi ženským/mužským tématem a genderovým stereotypem?

Proč jste nehodnotila analyzované učebnice z hlediska všech nároků formulovaných Smetáčkovou a Valdřovou? (str. 36-37) Nebylo by to pro celkovou analýzu učebnic z hlediska jejich vhodnosti pro cílové skupiny vhodné?

V části Kompenzační témata k učebnicím textů vybraných učebnic češtiny jako jazyka cizího navrhuje te řadu témat vhodných pro muže. Napadá vás způsob, jak by se dalo zajistit, aby navrhovaná témata nepotvrzovala existující genderové stereotypy? Např. stereotyp, že ženy zajišťují každodenní vaření v domácnosti, ale muži jsou prestižní šéfkuchaři?

Datum: 17.1.2022

Podpis:

